

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1.SONUÇ

1. 2006 yılında Türkiye'de eğitim-öğretim yapan 1'i vakıf toplam 12 eczacılık fakültesi bulunmaktadır.
2. Eczacılık fakültelerine her yıl yaklaşık 950 öğrenci kaydolmakta ve 850 öğrenci de mezun olmaktadır.
3. 2006-2007 öğretim yılında eczacılık fakültelerindeki toplam öğrenci sayısı 4.573'tür.
4. 2006 yılı itibarıyla eczacılık fakültelerinde toplam 780 öğretim elemanı bulunmaktadır. Öğretim elemanının en çok olduğu fakülte Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi iken en az olduğu fakülte ise Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'dir.
5. Öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısının en az olduğu fakülte Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi iken en çok olduğu fakülte Atatürk Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'dir.
6. Derslik sayısı en fazla olan fakülte Yeditepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi, en az olan ise İnönü Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'dir.
7. Bazı eczacılık fakültelerinde öğrenci ve/veya araştırma laboratuvarlarının eksik olduğu görülmektedir.
8. Bazı fakültelerde konferans salonu, kütüphane, öğrenci kantini, yemekhane veya bilgisayar odası bulunmamaktadır.
9. Türkiye'de 2006 yılında Türk Eczacıları Birliğine kayıtlı olan toplam 26.898 eczacı bulunmaktadır.
10. Eczacıların % 82'si eczane açmakta, ancak eczanelerin de % 37'si, nüfusun % 27'sinin yaşadığı üç büyük ilde toplanmış bulunmaktadır.
11. Türkiye genelinde eczane başına düşen nüfus 3.437, eczacı başına düşen nüfus ise 2.830'dur. Mezun olacak eczacılar düşünüldüğünde bu sayı gittikçe azalacaktır.
12. Eczane başına düşen kişi sayısının büyüklüğüne göre ilk on il sırasıyla Hakkâri, Van, Muş, Bitlis, Şırnak, Ağrı, Mardin, Kars, Erzincan ve Yozgat'tır.
13. Eczane başına düşen kişi sayısının en az olduğu on il ise sırasıyla Muğla, İzmir, Ankara, Denizli, Eskişehir, Aydın, Antalya, İstanbul, Burdur ve Balıkesir'dir.
14. Eczane sayısının en fazla olduğu 10 il sırasıyla İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya, Bursa, Konya, Adana, Mersin, Balıkesir ve Manisa'dır.
15. Eczane sayısının en az olduğu 10 il sırasıyla Tunceli, Bayburt, Ardahan, Hakkâri, Gümüşhane, Kilis, Bingöl, Artvin, Kars, Iğdır ve Bitlis'tir.
16. Eczacı başına düşen nüfusun en az olduğu iller özellikle Ege ve Trakya bölgelerinde, en çok olduğu iller ise Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yer almaktadır.
17. Eczacıların eczane dışındaki alanlarda istihdamı çok fazla değildir.

4.2. ÖNERİLER

1. Türkiye'de eczacı olabilmek için eczacılık fakültelerini tercih eden gençlerin sayısı her yıl giderek artmakta ancak buna karşılık eczane başına düşen nüfus giderek azalmaktadır. Bu durum mevcut eczaneleri zor duruma sokacağı gibi yeni açılacak eczanelerin varlığını sürdürmemeye sorunu da kaçınılmaz olacaktır. Bu nedenle eczacılık fakültelerindeki öğrenci kontenjanlarının düşürülmesi, gerekirse belirli bir süre fakültele yeni öğrenci alınmaması fikirleri akla gelmektedir. Örneğin bu konuda bir önlem olarak Kanada'daki Toronto Üniversitesi Eczacılık Okulu da 1993 yılında yeni öğrenci kabul etmemiştir.
2. Yeni kurulan eczacılık fakültelerinde öğretim üyesi yetersizliği sorunu ihmal edilemez boyuttadır.
3. Mevcut eczacılık fakültelerindeki öğretim elemanı ve fiziksel koşullardaki yetersizlik en kısa sürede giderilmelidir. Üniversitede çalışan öğretim üyelerinin maddi ve manevi koşulları iyileştirilerek yeni öğretim elemanı yetiştirilmesi teşvik edilmelidir.
4. Mevcut eczacılık fakültelerindeki öğretim elemanı ve fiziksel koşullarda yaşanan sıkıntılar giderilmeden yeni eczacılık fakülteleri açılmamalıdır. Nitekim Yüksek Öğretim Kurumu'nun 27.7.2006 tarih ve 2417 sayılı yazısı ile öğrenci alımları kısıtlanmaktadır. Bu karara göre eczacılık fakültelerindeki programlara ilk öğrenci alımları sırasında en az üç öğretim üyesi yeterli iken, öğrenci alımlarının devam ettiği süreçte programın sağlıklı yürütülebilmesi için her bir anabilim dalında en az bir öğretim üyesinin bulunma koşulu getirilmiş olup mevcut bazı fakültelerin ve bundan sonra kurulacak eczacılık fakültelerinin öğretim üyesi kadrosunu yeterli seviyeye getirilmeden öğrenci alınamayacaktır.
5. Eczane açmak isteyen eczacıların eczanelerini ihtiyacın fazla olduğu yerlerde açmaları özendirilmeli ve teşvik edilmelidir. Gerekirse eczane açılışında çok düşük faizli krediler verilerek il merkezlerindeki eczane yoğunluğu azaltılmalıdır.
6. Mesleğin eczane eczacılığı dışındaki diğer alanlarında istihdam çok fazla sayıda değildir. Örneğin hastane eczanelerinde boş eczacı kadroları bulunmaktadır. Ancak hastane eczacılığı görev ve sorumluluklarının belirtildiği Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri düzeltilerek hastane eczanesinin görev ve sorumlulukları geliştirilerek uygun maddi ve manevi çalışma ortamları yaratılmalıdır.
7. 2003 yılı İlaç İşverenler Sendikası kayıtlarına göre ilaç sanayinde yüksek öğrenim görmüş 23.175 kişi içinden sadece 514 kişi eczacıdır. Avrupa Birliği'nin 16 Eylül 1985 tarih ve 85/432/EEC sayılı direktifi gereği eczacılık eğitimi kalite güvenilirliği açısından taşıması gereken standartlara göre yeniden düzenlenerek 5 yıla çıkartılmıştır. Eczacılık ve tıp alanındaki yeni gelişmeler nedeniyle eğitim programlarının moleküler biyoloji, biyoteknoloji, gen tedavisi, enformasyon teknolojisi, farmasötik bakım gibi alanları da kapsayacak şekilde yenilenmesi planlanmıştır. Ayrıca Avrupa Komisyonu Eczacılık Eğitimi Tavsiye Komitesi, FIP ve WHO'nun tanımladığı çağdaş eczacının taşıması gereken nitelikleri kazandırmaya yönelik yeni ders ilaveleri de yapılmıştır. Öğrenciler, yenilenen zorunlu ve

seçmeli derslerin yanı sıra 5. yılda serbest eczane, hastane eczacılığı ve ilaç sanayinde eczacılık gibi konularda öğretim üyelerinin yönlendirmesi ile bir bitirme ödevi hazırlayacaklardır. Dolayısıyla bundan böyle eczacılar hastane eczacılığı ve ilaç sanayinde daha donanımlı olacaktır. Bu doğrultuda ilaç firmalarının da yüksek öğrenim görmüş istihdam dağılımında eczacılara daha fazla sayı ayırmaları önerilebilir.

8. Eczacıların istihdam edilebileceği uygun mevzuat düzenlenerek yeni çalışma alanları geliştirmek çok önemlidir. Klinik eczacılık uygulamaları bu konuda bir örnek olabilir. Hastanelerde eczacı, hekime ilacın kullanımı sırasında dozu, yan etkileri, etkileşimleri konusunda yardımcı olabilir. İyi farmakoterapi eğitimi almış eczacılar hipertansiyon, diyabet ya da yaşlı bakımı merkezlerinde çalışabilir ve yön verici olabilirler. Bu şekilde farmasötik bakım hizmeti verebilirler.

9. Eczacı başına düşen kişi sayısının her geçen yıl daha da azalması nedeniyle mevcut eczacılık fakültelerinin lisans öğrencisi almadan, eczacılık bilimleri alanında araştırma yapmak ve yüksek lisans/doktora öğrencileri yetiştirmek üzere açık kalması önerilebilir. Eczacılık bilimleri fakülte/enstitülerinin bulunduğu bazı ülkeler, web sayfaları ve hangi alanda çalıştığı ile ilgili bilgiler EK 3'te verilmiştir.